

**Varangerhalvøya
nasjonalparkstyre**

Postadresse
Fylkesmannen i Finnmark
Statens Hus
9815 Vadsø

Besøksadresse
Damsveien 1
9800 Vadsø

Kontakt
Sentralbord: +47 78 95 03 00
Direkte: +47 78 95 03 59
fmfipostmottak@fylkesmannen.no
www.nasjonalparkstyre.no/Varangerhalvøya

Adresseliste Rådgivende utvalg

Saksbehandler Geir Østereng

Vår ref. 2011/3957-0 432.3

Deres ref.

Dato 6.12.2018

Referat fra rådgivende utvalg for Varangerhalvøya Nasjonalpark 2018

Ved dette oversendes referat fra Faglig rådgivende utvalgsmøte for Varangerhalvøya Nasjonalparkstyre i Vadsø 22. november 2018.

Vi takker for oppmøtet og for de innspill som ble gitt. Disse er viktige for Nasjonalparkstyret og for lokal involvering i forvaltningen av Nasjonalparken med tilliggende verneområder.

Neste møte i faglig rådgivende utvalg blir i forbindelse med arbeid med forvaltningsplanen.

Med hilsen

Geir Østereng
nasjonalparkforvalter

Etter våre rutiner er dette brevet godkjent og sendt uten underskrift

Nasjonalpark
Naturreservat

Varangerhalvøya nasjonalpark / Várnjárgga álbmotmeahcci
Syltefjorddalen naturreservat / Oarddu luondumeahcci, Ytre syltevik naturreservat, Sandfjordneset Naturreservat
Landskapsvernområde Persfjorden-Syltefjorden landskapsvernområde / Biezavuona-Oardduvuona suodjemeahcci

Referat fra Faglig rådgivende utvalgsmøte 22.11.2018

Vadsø fjordhotell, Vadsø Kl.18 - 21.

Tilstede:

Steinar Christensen, utmarksforvalter, Finnmarkseiendommen
Trond Anfinssen, nestleder Vestre Jakobselv utmarkslag
Lasse Reisænen Johnsen, styremedlem Vestre Jakobselv utmarkslag
Aksel Robertsen, nestleder Varangerfjæras venneforening
Øyvind Stangnes VAKE, styremedlem Varanger Kite Club/ Race manager VAKE
Veronje Kelly, prosjektleder Visit Varanger
Bjørn Tore Søfting, leder Nordre Varanger bondelag/ styremedlem Vadsø beitelag
Tore Solstad, leder Persfjord beitelag
Øystein Kristiansen, leder Klubbvik beitelag
Espen Oskar Robertsen, leder Varangerfjæras venneforening

Tilstede fra Nasjonalparkstyret:

Catrine Rosanoff Aronsen, leder (Vardø kommune)
Frank Inge Sivertsen, nestleder (Sametinget)
Ståle A. Olsen (Finnmark Fylkeskommune)
Torill Olsen (Sametinget)
Terje Sejrup (Båtsfjord kommune)

Geir Østereng, Nasjonalparkforvalter

Leder av Nasjonalparkstyret Catrine R. Aronsen, åpnet møtet.

Nasjonalparkforvalter og styreleder informert om hva som er nytt siden forrige møte i november 2017.

- Styret har i 2018 hatt 7 styremøter, og 3 arbeidsutvalgsmøter.
- Behandling av søknad om «Etablering av klimaobservasjonssystem for arktisk tundra – COAT» tok mye ressurser før sommeren 2018. En omfattende søknad. Styrets vedtak om «delvis innvilget tillatelse» ble påklaget på alle punkter som ble delvis innvilget eller avslått og ble klagebehandlet av styret. Miljødirektoratet avgjorde saken endelig som opprettholdt styrets vedtak.
 - Pågående aktiviteter som innebærer mindre infrastruktur som smånagerkamerabokser, temperaturloggere og foringsstasjoner for fjellrev, vegetasjonsovevåkning etc. ble innvilget.
 - Søknad om frittstående værstasjoner, større og mindre vegetasjonsbur, viltkamera for overvåkning av beite av pattedyr, lyttestasjoner for rype og andre fugler og ny forskningshytte ved Hubehytta ble avslått av bl.a. hensyn til å ivareta et større sammenhengende område vesentlig uten infrastruktur.

- Innfallsport/ startpunkt Komagdalen ble åpnet i august med ny gapahuk, portal og nye informasjonstavler. Materiale på skilt er her rustet cortenstål. Vardø kommune har bevilget 600 000 kr til veien og sørget for at veien var i god stand til arrangementet.
- Nytt informasjonspunkt ved Varanger samiske museum ble åpnet på Varangerbotnmarkedet med en stor gapahuk med ildsted og informasjonstavler.
- I samarbeide med Statens naturoppsyn ble det arrangert humlekassesnekring for barn på Varangerbotnmarkedet.
- Nasjonalparken skal bevare et kjerneområde for fjellrev – Da bestanden er kritisk liten (2-3 individer) begynte foringstiltak med foringsautomater vinteren 2017. Rødrev skutt på Varanger av lokale jegere kjøpes fortsatt for hele rødrevjaktperioden for 1000 kr per stk. av Universitetet i Tromsø. I 2018 ble 27 valper fra fire valpekull satt ut på fire lokaliteter. Flere ble observert spredt på halvøya like etterpå. Vi vet en har vandret til Vestvidda i Kautokeino og to har vandret til Finland. Det har vært en yngling mellom en stedegen gjenlevende tisper og en utsatt hann, hvor tre valper er påvist. Det er observert lemen i høst.
- Den forfalne hytta i Ytre Syltevik naturreservat på FEFO grunn, blir nå forpaktet av Varangerfjæras venner på vilkår om at det er en åpen hytte. Foreningen har påbegynt vedlikehold og dette er en åpen hytte tilgjengelig for allmennheten. Planen er å gjenoppføre utedoet her.
- Det var flere ryddeaksjoner i regi av skoleklasser i samarbeid med Statens naturoppsyn, foreninger og Nasjonalparkstyret. Ryddeaksjon med Varangerfjæras venner i Ytre Syltevik naturreservat bidro til innsamling av 16 m³. Avfall måtte flys ut med helikopter. Det gjenstår mye arbeid i midtre del av reservatet.
- Informasjon – Ny nasjonalparkbrosjyre med kart er i trykken og kommer ut på norsk, nordsamisk, tysk og engelsk.
- Ny karttavle og tematavler er montert – Disse er satt opp på det nye informasjonspunktet i Varangerbotn og startpunkt Komagdalen.
- Startpunkt Nattfjelldalen og Ordo gjøres ferdig og åpnes i 2019. Parkering skal få utedo. Vasavatn hytteforening har på dugnad satt opp ny bru over Sjøbuselva etter støtte fra Nasjonalparkstyret til bru. Noe mer Kloppe blir lagt i våte partier inn mot Nattfjelldalen.

- I Ordo er parkering gruset, infotavler hengt opp på gapahuk, det er allerede toalett i hytteområdet. Klopper er lagt og klopp over elva ferdigstilles i 2019.
- Forvaltningsplanarbeidet intensiveres i 2019.
- Linjehyttene

Ragnarokk – utedoen er bardunert da doet blåste overende.

Bjørnskardhytta - Vardø Røde kors har i samarbeide med Komagvær jeger og fiskeforening montert ny ytterdør. Gammel ytterdør er i gangen.

Innspill til Nasjonalparkstyret fra Faglig rådgivende utvalg

Innspill fra Utmarkslaget i Vestre Jakobselv

Utmarkslaget har i 2018 vedlikeholdt barmarksløypa som går opp til Øvre Flintelv (18 km), slik at man unngår kjøring på flere parallelle traseer. Utmarkslaget vil invitere til befaringsfor å se hvor man bør sette ut informasjonstavler om Nasjonalparken.

Det er en del søppel fra Nerslåtta til Urdfjellet etter grupper av rypejegere som har hatt leir i området. Plaststikker er hensatt i Nerslåtta.

Nasjonalparkstyrets skiltplan revideres på nyåret og disse innspill tas med i arbeidet. I 2018 er skilt i Øvre Flintelva byttet ut jfr. utmarkslagets innspill. Informasjon om søppel formidles til naturoppsynet.

Utmarkslaget lurer på om man kan få dispensasjon til å kjøre på tradisjonelle ferdselsårer bak Urdfjellet i nasjonalparken med atv i forbindelse med høsting av multer.

Det er ikke dispensasjonshjemmel til dette i verneforskriften. I områder utenfor verneområdene må man som grunnlag for dispensasjon til kjøring i forbindelse med bærplukking forevise at det drives i næringssammenheng og med dokumentasjon på at man har hatt en viss inntekt.

Innspill fra Varangerfjæras venneforening

Vardebygging er blitt et problem flere steder.

Styret er oppmerksom på dette og planen er at nye skilter om vardebygging skal settes opp for å begrense dette utvalgte steder.

Det vises til reindriftas adgang til motorferdsel i forbindelse med programmet «Truls og Helstrøm på TV2, fra besøk på Varanger». Her tas det lite hensyn til naturen.

TV2 har ikke vært i kontakt med vernemyndigheten i forbindelse med sin kjøring i dette programmet og dette følges opp av forvalter på oppdrag fra styret.

Det mangler en rekke stedsnavn på kart som brukes lokalt, og man burde gjennomført stedsnavnsprosjekt på Varangerhalvøya.

Styret eller forvalter har ikke kapasitet til å være ansvarlig for et slikt prosjekt, så her er man avhengig av initiativ i kommunene. Nasjonalparkstyret ønsker at nasjonalparken skal få offisielt Kvensk navn og vil søke om dette. Det legges en strategi for formidling av historien for kvensk kultur og naturbruk knyttet til områdene i verneområdene som styret har ansvar for.

En rekke perleturer og skilt er kommet opp i verneområdene, det er blitt økt slitasje i terrenget, forsøpling og løypemarkeringer med varder dukker opp langs disse. Perleturene og skiltingen er ikke omsøkt og styret følger nå opp disse overfor Finnmark friluftsråd og kommunene, slik at de blir omsøkt og kan tas stilling til.

Finnmarkseiendommen (FEFO) viste til at det kan være lurt å planlegge for nye populære ferdselsformer som sykling og bruk av el-sykler. Planlegge for hvor man ønsker ulike typer av økt ferdsel velkommen og ikke. Det er fortsatt plass til flere laksefiskere i elvene, selv om det rapporteres at det oppfattes at det er mye folk langs elvene. Det er behov for et infoskriv om hva som er lovlig og ikke lovlig å gjøre.

Økt fisketrykk rapporteres fra Syltefjordelva og øverste deler av Komagelva. Nasjonalparkstyret vil invitere fiskeforpakterne i Varanger og FEFO til et møte om regler for tilrettelegging langs elvene i verneområdene og drøfte hvordan man skal forebygge at økt ferdsel langs elvene blir en trussel mot verneverdiene. Besøkende av andre nasjonaliteter har også annen friluftslivskultur enn vi har, kjenner ikke friluftsløven eller lokal fiskekultur om bevegelig fiske, og gnisninger kan oppstå mellom tilreisende og lokale.

Nasjonalparkstyret har laget en besøksstrategi for nasjonalparken hvor man styrer besøket til mindre sårbare områder. Sykling, el-sykling, kiting og andre nyere ferdselsformer er naturlig å ta med i arbeidet med forvaltningsplanen. Per i dag er ikke bruk av el-sykler i verneområder tillatt uten dispensasjon.

Visit Varanger

Visit Varanger forventer med økt markedsføring at flere folk vil komme på besøk og at det er viktig å ha fokus på hvor man vil henstille folk å dra i verneområdene og naturen forøvrig. Visit varanger retter markedsføringen mot grupper som er villig til å betale for seg for å sikre en bærekraftig økt avkastning av økt turisme, fremfor masseturisme.

Innspill fra Persfjorden beitelag

Bra at man vedlikeholder veien inn Sandfjorddalen til parkering ved Syltevikmoan, denne er i dårlig stand og har ikke vært vedlikeholdt. Flere aktører som Båtsfjord kommune og Varanger kraft kunne kanskje bidratt til vedlikeholdet. Man ser det kommer tilreisende grupperinger av folk som blir over lengre tid, bl.a. øverst i Komagelva.

Vedlikeholdet som er påbegynt er nødhjelp slik at også lave biler kan benytte parkeringen på Syltevikmoan. Veien får et lite løft i forbindelse med oppsett av nye informasjonstavler. Veien har ingen offisiell veieier så vidt vi har kunnet finne ut.

Varanger kite Club/ VAKE

Kiterne er brukere av hele Varanger. Kjempegodt samarbeide med forvalter og styret. Utfordringer for VAKE arrangementet at fjellrevprosjektet nå bidrar til at man ikke kan kite i alle områder og man kan ikke tilby et så godt produkt som før, man må unngå de mest optimale traseene pga. hensyn til fjellrev.

Det vises til årlig møte og god dialog med bakgrunn for valg av trasè det enkelte året. Det er viktig å søke i god tid om tillatelse, om det er forslag til endringer som krever styrebehandling. Dette gjelder også om det er planer for organiserte turer med mindre grupper.

Innspill om motorferdsel i saueneøringen fra beitelagene og bondelaget

Nord-Varanger bondelag m.fl. argumenterer for at verneforskriften må endres slik at saueneøringen kan få tildelt kjøretraseer istedenfor kjørespor til nødvendig kjøring i forbindelse med sauedrift. Dette da man har kjørt så skånsomt at men ikke ser traseene man tilbake i tid har kjørt i.

Man er ikke fornøyd med praksisen for dispensasjon som begrenser seg til å kjøre på utvalgte etablerte kjørespor. Praksis i dag for dispensasjoner dekker seg bak lover og regler. Styret bør utvise nødvendig skjønn i forbindelse med motorferdselsdispensasjoner til saueneøringen, og bidra til at reglene endres i nasjonalparken. Kjøringen er nødvendig i forbindelse med jevnlig tilsyn og restsanking pga. store beiteområder.

Det vises til særmøte med saueneøringen om temaet i Kiberg i 2017 med Finnmark bondelag tilstede, etter tilsvarende innspill fra rådgivende utvalg i 2016.

Nasjonalparkstyret forholder seg til reglene i verneforskriften som regulerer motorferdsel i forbindelse med motorferdsel i saueneøring, i tillegg til motorferdselloven. Styret har ikke myndighet for å gi dispensasjoner som er i strid med verneforskriften eller motorferdselloven. I forvaltningsplanarbeidet med tema fokuseres på skjønnsrom i verneforskriften. Saueneøringen ble i møte oppfordret til å sende et brev til styret med skriftlige innspill, slik at styret kan ta stilling til innspillene.

Bruk av droner i verneområdene

Droner er i ferd med å tas i bruk i sau- og beitenøring. anbefaler å søke om nødvendig tillatelse om det er i ferd med å tas i bruk. Drone kan være nyttige hjelpemidler i både sau og reinneøring, men hensyn til verneverdiene og alle brukere av området er tjent med at det brukes med fornuft.

Referent: Geir Østereng, Nasjonalparkforvalter